

Irena Gruchała
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa
Uniwersytetu Jagiellońskiego
Kraków

Nazwa ciała zbiorowego jako hasło główne i dodatkowe opisu bibliograficznego

Termin „ciało zbiorowe” oznacza organizację, grupę osób, instytucję, stowarzyszenie, konferencję itp. występujące pod własną nazwą, jednoznacznie je identyfikującą. Hasło, którego jedyną lub pierwszą częścią jest nazwa ciała zbiorowego, nazywa się hasłem korporatywnym.¹

W Polsce zaczęto mówić i pisać o hasle korporatywnym dopiero na początku lat sześćdziesiątych, wcześniej tylko nieliczne biblioteki naukowe stosowały ten rodzaj hasła. Zainteresowanie tą sprawą było wynikiem Międzynarodowej Konferencji IFLA na temat Zasad katalogowania (Paryż 1961). Jednym z omawianych zagadnień były międzynarodowe reguły stosowania hasła korporatywnego. Postanowienia w tej kwestii były bardzo ogólne i zostały przedstawione w *Zasadach katalogowania* uchwalonych na konferencji. W 1962 r. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich zorganizowało Ogólnokrajową Radę w celu określenia stanowiska bibliotekarzy polskich wobec postanowień zawartych w *Zasadach katalogowania*. Hasłu korporatywnemu, jako pewnej nowości, poświęcono wiele uwagi w pracach przygotowawczych i w trakcie obrad. Ostatecznie postanowiono, że hasło korporatywne będzie stosowane w ściśle określonym zakresie; pod hasłem korporatywnym będą opisywane jedynie dokumenty o charakterze informacyjno-administracyjnym.

¹ PN-89/N-01224 *Bibliotekarstwo i bibliografia. Opracowanie zbiorów informacji o dokumentach. Terminologia*. Warszawa 1989, s. 2.

Postanowienia Ogólnokrajowej Rady wprowadzono w naszej bieżącej bibliografii narodowej – *Przewodniku Bibliograficznym*. Od 1963 r. w danej pozycji bibliograficznej występowało jednocześnie hasło tytułowe lub osobowe oraz hasło korporatywne jako dodatkowe. Dopiero w 1969 r. zrezygnowano z podawania dwóch haseł do wyboru i w określonych przypadkach opis bibliograficzny opatrywano jedynie hasłem korporatywnym.² Nowe rozwiązania stosowane w *Przewodniku Bibliograficznym* nie zostały przeniesione do katalogów alfabetycznych; hasła dobierano nadal według wcześniej stosowanych zasad. Dopiero trwająca od lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku automatyzacja katalogów spowodowała, że ten rodzaj hasła zaczął się rozpowszechniać w katalogach bibliotek naukowych i publicznych. Największe doświadczenie w stosowaniu hasła korporatywnego i nadawaniu mu ujednoczonej formy zdobyli bibliotekarze tworzący rekordy bibliograficzne w systemie VTLS i Horizon. Wykorzystano je później w trakcie prac nad Polską Normą PN-N-01230:2001 *Hasło opisu bibliograficznego. Hasło korporatywne*.

Wspomniana wyżej norma zawiera zasady doboru i formułowania haseł korporatywnych, których stosowanie zapewnia bezpośredni dostęp do opisu bibliograficznego. Hasła, towarzyszące opisowi, podzielono na hasło główne i hasła dodatkowe. Te ostatnie z kolei podzielono na obowiązkowe i fakultatywne. Hasło główne powinno zawsze towarzyszyć opisowi bibliograficznemu niezależnie od układu zbioru informacji o dokumentach. Hasło dodatkowe obowiązkowe niezależnie od hasła głównego powinno wykazywać dokument w danym zbiorze informacji o dokumentach. Natomiast stosowanie hasła dodatkowego fakultatywnego zależy od decyzji danej biblioteki – można je tworzyć lub nie.

² M. Lenartowicz: *Wybór hasła korporatywnego w katalogu alfabetycznym*. „Poradnik Bibliotekarza” 1986 z. 2, s. 25.

Przestrzeganie zasad przedstawianych w normach nie jest obowiązkowe, ale w czasach powszechnej automatyzacji procesów bibliotecznych, której jednym z celów jest wymiana rekordów bibliograficznych pomiędzy bibliotekami, standaryzacja, także w zakresie doboru haseł do opisu dokumentu, jest konieczna.

Grupy bibliotek, które zakupiły ten sam zintegrowany system biblioteczny i przystąpiły do jego wdrożenia, szybko uświadomiły sobie konieczność stosowania tych samych rozwiązań przy tworzeniu rekordów bibliograficznych oraz korzyści wynikające ze współpracy. Uwieńczeniem rozwijającego się współdziałania pomiędzy bibliotekami było utworzenie Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT.

Prace przygotowujące powstanie katalogu centralnego zainicjowane zostały w 1998 r. i są prowadzone do tej pory przez reprezentantów bibliotek skupionych w Porozumieniu Polskich Bibliotek Stosujących Oprogramowanie VTLS, Porozumieniu „Biblioteka z Horyzontem” oraz przedstawicieli Biblioteki Narodowej. Jednostką organizacyjną było Centrum Formatów i Haseł Wzorcowych Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, przekształcone w styczniu 2002 r. w Centrum NUKAT.

NUKAT zaprojektowano jako komputerową bazę danych bibliograficznych w pełni kontrolowaną przez kartotekę haseł wzorcowych. Funkcję tę pełni, budowana od 1993 r., przez biblioteki stosujące system VTLS, Centralna Kartoteka Haseł Wzorcowych. Katalog centralny tworzony jest metodą współkatalogowania przez biblioteki uczestniczące w projekcie. Aktualnie współpraca obejmuje ok. 550 bibliotekarzy z 32 bibliotek użytkujących 5 systemów (Aleph, Horizon, Prolib, Virtua, VTLS). Katalog powstaje w systemie Virtua, biblioteki wprowadzając dane używają klienta tego systemu. Od 10 czerwca 2002 wprowadza się rekordy kartoteki haseł wzorcowych, rekordy bibliograficzne od 5 lipca. We wrześniu 2002 r. do katalogu centralnego wgrano rekordy bibliograficzne wydawnictw ciągłych

stanowiące do tej pory katalog centralny czasopism posadowiony na serwerze Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego.

Katalog centralny powinien spełniać dwa zasadnicze zadania. Pierwszym z nich jest poprawa obsługi użytkowników przez udoskonalenie informacji o zbiorach bibliotek, w pierwszej kolejności największych bibliotek naukowych, w tym Biblioteki Narodowej. Drugim zadaniem jest obniżenie kosztów katalogowania przez dostarczenie gotowych rekordów bibliograficznych oraz zapewnienie spójności danych w katalogach współpracujących bibliotek. W celu opracowania ujednoczonych sposobów tworzenia rekordu bibliograficznego działa od 1998 r. grupa robocza ds. ujednoczenia katalogowania składająca się z przedstawicieli bibliotek. Wypracowano szereg ujednoczonych zasad opracowania książki; ustalenia te stosuje się już w wielu bibliotekach naukowych (również w Bibliotece Narodowej) i publicznych. Zdecydowano także, że do sporządzania charakterystyki rzeczowej dokumentów można wykorzystywać trzy języki informacyjno-wyszukiwawcze: Język Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej, Język Haseł Przedmiotowych KABA (Katalogi Automatyczne Bibliotek Akademickich), MeSH (Medical Subject Headings). Katalog centralny oraz informacje o nim są dostępne w Internecie pod adresem:

<http://www.nukat.edu.pl/>

Celem niniejszego artykułu jest zachęcenie bibliotekarzy pracujących w bibliotekach kościelnych do stosowania ujednoczonych sposobów katalogowania, aby ten rodzaj bibliotek wraz z innymi bibliotekami stanowił spójne ogniwo krajowego systemu informacyjnego. Biblioteki kościelne powinny nawiązać współpracę z katalogiem centralnym NUKAT w miarę posiadanych możliwości technicznych, aby podobnie jak inne biblioteki odnosić korzyści z jego powstania. Warunkiem efektywnej współpracy jest stosowanie haseł wzorcowych pochodzących z jednego źródła oraz podobnych zasad katalogowania.

W niniejszym artykule przedstawiono zasady stosowania hasła korporatywnego w rekordzie bibliograficznym zgodnie z Polską Normą oraz omówiono dodatkowe ustalenia przyjęte przez współpracujące biblioteki. Zagadnienie to stanowi tylko niewielką część szerszego tematu, jakim jest ujednoczenie katalogowania w oparciu o normy i przepisy katalogowania.

Przykłady zaczerpnięto z katalogu zautomatyzowanego Biblioteki Jagiellońskiej, który tworzy się wykorzystując zintegrowany system biblioteczny VTL³.³ Rekord bibliograficzny dla książki sporządza się w formacie MARC 21 (dawniej US MARC). Zawiera on między innymi opis bibliograficzny wraz z hasłami przejętymi w formie ustalonej w CKHW. Poniżej zamieszczono zestawienie pól danych najczęściej występujących w rekordzie bibliograficznym; może być ono przydatne dla osób, które odwiedzą katalog BJ dostępny pod adresem internetowym: <http://www.bj.uj.edu.pl/>. W pierwszym przykładzie występującym w niniejszym opracowaniu przedstawiono całość rekordu bibliograficznego, w następnych ograniczono się do podania pól zawierających strefy opisu bibliograficznego oraz hasła.

```

001-008 Pola danych kontrolnych
020   \a Numer ISBN \z numer błędny
035   \a Numer systemowy
040   \a Instytucja sporządzająca opis \c instytucja
      sporządzająca rekord \d instytucja modyfikująca rekord
041   \a Język tekstu \b język streszczeń \h język
      oryginału
1XX   \a Hasło główne rekordu (100 nazwa osobowa,
110 nazwa ciała zbiorowego, 111 nazwa imprezy, 130 tytuł
      ujednolicony).
240   \a Tytuł ujednolicony (np. dzieła autorskiego)

```

³ W niektórych przykładach poprawiono, wg normy, dobór haseł; katalog BJ tworzony jest od 1994, zasady stosowania hasła korporatywnego dopiero powstawały.

- 245 \a Tytuł : \b dodatek do tytułu. \n numer części,
 \p tytuł części / \c oznaczenie odpowiedzialności.
- 246 \a Warianty tytułu (np. tytuł równoległy, tytuł
 grzbietowy)
- 250 \a Oznaczenie wydania / \b ciąg dalszy strefy
 wydania.
- 260 \a Miejsce wydania : \b Nazwa wydawcy, \c rok
 wydania.
- 300 \a Objętość : \b ilustracje ; \c format +
 \e dokument towarzyszący.
- 440 \a Tytuł serii (podserii) lub książki wielotomowej
 w formie do wyszukiwania \x ISSN serii lub podserii \v numeracja
 w obrębie serii lub podserii
- 490 \a Tytuł serii (podserii) lub książki wielotomowej
 w formie nie do wyszukiwania, \x ISSN serii lub podserii;
 \v numeracja w obrębie serii lub podserii
- 5XX \a Strefa uwag (np. 504 uwaga o bibliografii, 500
 uwaga ogólna)
- 6XX \a Pola charakterystyki rzeczowej
- 7XX \a Hasła dodatkowe (700 hasło osobowe, 710 nazwa
 ciała zbiorowego, 711 nazwa imprezy, 730 tytuł
 ujednolicony)
- 8XX \a Hasła dodatkowe dla serii i książek
 wielotomowych (800 hasło złożone z hasła osobowego i tytułu
 książki wielotomowej, 830 tytuł serii lub książki wielotomowej
 w formie do wyszukiwania)
- 9XX \a Informacje lokalne (920 numer ISBN
 z kreskami)

Hasło główne opisu bibliograficznego

Ogólna zasada opisywania książek pod hasłem korporatywnym została w Polsce ustalona już dawno; norma PN-N-01230:2001 (*Hasło opisu bibliograficznego. Hasło korporatywne*) ponownie ją przypomina.

Nazwa ciała zbiorowego stanowi hasło główne opisu bibliograficznego, jeżeli wydawnictwo jest oficjalnym dokumentem o charakterze administracyjnym lub informacyjnym dotyczącym działalności danego ciała zbiorowego, np. statut, regulamin, sprawozdanie z działalności, spis członków, program działania, informator, katalog zbiorów, katalog wyrobów, katalog biblioteczny itp.

Jeżeli są spełnione powyższe warunki, to w haśle głównym podaje się:

a) nazwę jedynego ciała zbiorowego;

b) nazwę ciała zbiorowego uznanego za najważniejsze na podstawie wyróżnienia jego nazwy za pomocą odpowiedniego słowa lub typograficznie – niezależnie od liczby wymienionych ciał zbiorowych;

c) nazwę ciała zbiorowego wymienionego na pierwszym miejscu, jeżeli liczba ciał zbiorowych nie przekracza trzech i żadne z nich nie zostało uznane za najważniejsze; opis bibliograficzny nie powinien mieć hasła głównego korporatywnego, jeżeli ciał zbiorowych jest więcej niż trzy.

Opis nie powinien mieć hasła głównego korporatywnego, jeżeli powstają wątpliwości, czy dokument spełnia powyższe warunki. Przedstawiciele bibliotek przyjęli dodatkowe ustalenie, że pod hasłem korporatywnym nie opisuje się dokumentów legislacyjnych, urzędowych, ksiąg jubileuszowych oraz pamiątkowych.

PRZYKŁAD 1

Local lvl: 1	Analyzed: 0	Operator: 0034	Edit: Type cntl:
CNTL: Rec stat: n	Entrd: 951005	Used: 020108	
Type: a	Bib lvl: m	Govt pub:	Lang: pol
Source:	Illus:		
Repr:	Enc lvl:	Conf pub: 0	Ctry: pl

Dat tp: s M/F/B: ||
 Indx: | Mod rec: | Festschr: 0 Cont:
 Desc: i Int lvl: | Dates: 1992

001 bnp93006610
 035 0038-48260
 040 WA N \c WA N/KR U \d KR U/MZ
 041 0 pollat \b ita
 110 2 Papieska Akademia Teologiczna
 (Kraków).
 245 00 Statut Papieskiej Akademii Teologicznej
 w Krakowie / \c oprac. i komentarz Jan Dyduch.
 260 Kraków : \b PAT, \c 1992.
 300 135, [1] s. ; \c 21 cm.
 546 Streszcz. wł.
 500 Zawiera również ważniejsze dokumenty
 dotyczące uczelni, część. równol. łac., pol., część. łac.
 700 1 Dyduch, Jan \d (1940-). \e Oprac.

Przykład dotyczy opisu statutu szkoły wyższej, której oficjalna nazwa występuje w tytule właściwym; nazwa ta w formie ujednocionej stanowi hasło główne w polu 110. Sporządzono w polu 700 hasło dodatkowe z określeniem rodzaju współpracy dla osoby, która statut opracowała.

PRZYKŁAD 2

110 2 Moniales Ordinis Sancti Benedicti.
 245 00 Kongregacja Sióstr Benedyktynek
 w Polsce pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia Najświętszej
 Maryi Panny : \b informator.
 260 [Kraków : \b s. n., \c 1988] \e (Kraków :
 \f Prasowe Zakł. Graficzne).
 300 15, [1] s. ; \c 15 cm.

Oficjalny informator instytucji opisuje się pod hasłem korporatywnym. Hasło główne zawiera ujednocioną nazwę kongregacji.

PRZYKŁAD 3

020		8390899205
110	2	Klasztor Ojców Karmelitów (Kraków).
\b Archiwum.		
245	00	Katalog archiwum oo. karmelitów w Krakowie "Na Piasku" 1398-1945 (1988) / \c Waław Kolak.
260		Kraków : \b Zakon Ojców Karmelitów, \c 1997.
300		263, [1] s., [16] s. tabl. ; \c 24 cm.
500		Indeksy.
546		Streszcz. ang., wł.
700	1	Kolak, Waław.

W haśle głównym podano ujednoczoną nazwę archiwum klasztoru, którego katalog zawiera opisana książka. Nazwa ma budowę hierarchiczną. Na początku występuje nazwa instytucji nadrzędnej, następnie nazwa ciała podrzędnej.

Hasło dodatkowe w polu 700 zawiera nazwę osoby, która katalog opracowała; hasłu nie towarzyszy określenie rodzaju współpracy.

PRZYKŁAD 4

110	2	Polska Akademia Nauk. \b Biblioteka (Kraków).
245	00	Katalog atlasów (XVI-XVIII w.) Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Krakowie / \c oprac. Barbara Kmiecikowa ; [skorowidze do katalogu atlasów (XVI-XVIII w.) sporządził Edward Schnayder].
260		[Wrocław : \b Zakład Narodowy Ossolińskich : \b Wydaw. PAN], \c 1961.
300		S. [199]-311 ; \c 24 cm.
500		Nadb. z: Rocznik Biblioteki PAN w Krakowie, R. 5, t. 5 (1959).
504		Bibliogr. s. 202-203.

700	1	Kmiecikowa, Barbara.
700	1	Schnayder, Edward \d (1926-2001).

\e Indeks

Kolejny przykład dotyczy opisu nadbitki, która zawiera zestawienie pozycji w katalogu bibliotecznym. Powstała ona poprzez dodrukowanie odrębnej pracy z nie zmienionego składu drukarskiego sporządzonego dla większej całości i opisuje się ją jak wydawnictwo zwarte (książkę).

W hasle głównym podano nazwę Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Krakowie w formie ujednoliconej. Hasło dodatkowe bez określenia rodzaju współpracy zawiera nazwę osoby, która katalog opracowała. Drugie hasło dodatkowe z określeniem rodzaju współpracy zawiera nazwę osoby, która sporządziła indeks do katalogu.

PRZYKŁAD 5

110	2	Wyższa Szkoła Inżynierska (Opole).
245	00	Bibliografia (adnotowana) rozpraw doktorskich i habilitacyjnych pracowników Wyższej Szkoły Inżynierskiej za lata 1970 -1992 / \c [oprac. Irena Bryll] ; Wyższa Szkoła Inżynierska w Opolu. Biblioteka Główna.
260		Opole : \b Wydawnictwa WSI, \c 1993.
300		[2], 113 s. : \b err. ; \c 24 cm.
500		Indeks.
700	1	Bryll, Irena.

Bibliografie zespołów osobowych opisuje się pod hasłem korporatywnym. Nazwa ciała zbiorowego, o którego działalności książka informuje, występuje w tytule. Stanowi ona także hasło główne rekordu w polu 110.

Nazwę autorki bibliografii podano w nawiasie kwadratowym, ponieważ nie występuje ona na stronie tytułowej; nazwa ta występuje także w hasle dodatkowym bez określenia

rodzaju współpracy. Nazwę instytucji sprawczej podano w drugim oznaczeniu odpowiedzialności.

Hasło dodatkowe obowiązkowe

Hasło dodatkowe należy sporządzić aby podać:

a) nazwę drugiego i trzeciego ciała zbiorowego, jeżeli w hasle głównym podano nazwę ciała zbiorowego uznanego za najważniejsze, a wszystkich ciał zbiorowych jest nie więcej niż trzy;

b) nazwę drugiego i trzeciego ciała zbiorowego, jeżeli w hasle głównym podano nazwę ciała zbiorowego wymienionego na pierwszym miejscu, a wszystkich ciał zbiorowych jest nie więcej niż trzy;

PRZYKŁAD 1

110	2	Archiwum Akt Dawnych (Lwów).
245	00	Regulamin Archiwum Akt Dawnych, Biblioteki Archiwalnej i Muzeum Historycznego miasta Lwowa.
710	2	Biblioteka Archiwalna (Lwów).
710	2	Muzeum Historyczne m. Lwowa. ⁴

c) nazwę ciała zbiorowego wymienionego na pierwszym miejscu, jeżeli ciał zbiorowych jest więcej niż trzy i żadne nie zostało uznane za najważniejsze;

d) nazwę ciała zbiorowego występującego jako twórca lub współtwórca dokumentu; jeżeli takich nazw jest więcej niż jedna, to w hasłach dodatkowych podaje się nazwę wyróżnioną niezależnie od liczby wymienionych ciał zbiorowych (podaje się także nazwę drugiego i trzeciego ciała zbiorowego, jeżeli

⁴ Przykład pochodzi z tzw. starego katalogu BJ; książka zaginęła, dlatego w przykładzie nie podano pól 260 i 300.

wszystkich nazw jest nie więcej niż trzy); jeżeli ciał zbiorowych jest więcej niż trzy, to hasło dodatkowe sporządza się dla nazwy występującej na pierwszym miejscu.

PRZYKŁAD 2

020		8370310451
245	00	Życie braterskie we wspólnocie :
\b "Congregavit nos in unum Christi amor" /\c Kongregacja ds.		
Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia		
Apostolskiego.		
260		Ząbki : \b Apostolicum, \c 1994.
300		59, [3] s. ; \c 20 cm.
710	2	Kościół Katolicki. \b Congregatio pro
Institutis Vitae Consecratae et Societatibus Vitae Apostolicae.		

W pierwszym oznaczeniu odpowiedzialności podano nazwę ciała zbiorowego występującego u góry strony tytułowej. Jest to najważniejsze i jedyne oznaczenie odpowiedzialności występujące w książce, dlatego tę nazwę należy podać w polu 710 jako hasło dodatkowe.

PRZYKŁAD 3

245	00	Wybrane zagadnienia z psychologii
lekarskiej : \b dla studentów III roku Wydziału Lekarskiego AM /		
\c skrypt oprac. zespół pracowników nauk. Katedry i Kliniki		
Psychiatrycznej. Akademia Medyczna im. M. Kopernika		
w Krakowie.		
260		Kraków : \b AM, \c 1980.
300		126 s. ; \c 24 cm.
504		Bibliogr. przy rozdz.
710	2	Akademia Medyczna im. Mikołaja
Kopernika (Kraków). \b Katedra i Klinika Psychiatryczna.		

Hasło dodatkowe zawiera nazwę ciała zbiorowego; pod tą nazwą występuje zespół pracowników, który opracował skrypt dla studentów.

PRZYKŁAD 4

- 245 00 Informacja o realizacji ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska / \c [oprac. zespół pracowników Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Instytutu Ochrony Środowiska.
 260 Warszawa : \b MOŚ, \c 1990.
 300 18 s. ; \c 29 cm.
 710 1 Polska. \b Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.
 710 2 Instytut Ochrony Środowiska.

W kolejnym przykładzie występują dwa hasła dodatkowe zawierające nazwy ciał zbiorowych, które przygotowały opisywaną publikację. Hasło pierwsze zawiera nazwę ciała zbiorowego terytorialnego (nazwa państwa – Polska) oraz nazwę organu ciała zbiorowego terytorialnego (nazwa ministerstwa). W hasle drugim nazwa ciała zbiorowego występuje w naturalnej kolejności składników.

PRZYKŁAD 5

- 020 8385433147
 245 00 Mszalik rzymski na niedziele i święta dla wiernych / \c oprac. Benedyktyni Tynieccy.
 260 Kraków : \b "Tyniec", \c 1993.
 300 1223 s. : \b rys. ; \c 17 cm.
 500 Indeks.
 710 2 Benedyktyńskie Opactwo Świętych Apostołów Piotra i Pawła (Tyniec).

Hasło dodatkowe zawiera nazwę opactwa, którego zakonnicy opracowali teksty tworzące mszał.

e) nazwę instytucji sprawczej w przypadku opisu wydawnictwa ciągłego; jeżeli instytucji sprawczych jest więcej niż jedna, hasła należy dobrać wg wyżej przedstawionych kryteriów.

PRZYKŁAD 6

022		1426-3777
222	10	Fides \b (Kraków)
245	00	Fides : \b biuletyn bibliotek kościelnych / \c Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES.
260		Kraków : \b FBK FIDES, \c 1995-.
300		\c 20 cm.
310		2 razy w roku
362	0	1995, nr 1-.
710	2	Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES.

Przykład dotyczy opisu wydawnictwa ciągłego, jakim jest czasopismo „Fides”. Pole 022 zawiera numer ISSN; tytuł kluczowy podano w polu 222. Podstawę opisu stanowił pierwszy zeszyt wydany w 1995 r. Czasopismo ukazuje się na bieżąco z częstotliwością określoną w polu 310. W polu 362 podano numerację pierwszego zeszytu; jest ona podporządkowana dacie. Nazwa instytucji sprawczej występująca w pierwszym oznaczeniu odpowiedzialności stanowi hasło dodatkowe opisu bibliograficznego.

PRZYKŁAD 7

022		0006-3983
210	1	Biul. Inf. Bibl. Nar.
222	0	Biuletyn Informacyjny Biblioteki Narodowej
245	00	Biuletyn Informacyjny Biblioteki Narodowej.
260		Warszawa : \b BN, \c 1958-.
300		\c 21 cm.
310		Kwart.
362	0	1958, Nr 1-.
555	8	Spis treści za lata 1962-1969.
710	2	Biblioteka Narodowa.

W tym przykładzie nazwa instytucji sprawczej występuje w tytule oraz w polu 710 jako hasło dodatkowe.

Hasło dodatkowe fakultatywne

W hasłach dodatkowych można podawać:

a) nazwę instytucji sprawczej w przypadku opisu wydawnictwa zwarteo;

PRZYKŁAD 1

020		839063340X
100	1	Pinkwart, Maciej \d (1948-).
245	00	Muzeum Karola Szymanowskiego w willi "Atma" w Zakopanem : \b przewodnik / \c Maciej Pinkwart ; Oddział Muzeum Narodowego w Krakowie.
260		Kraków : \b Muzeum Narodowe, \c 2001.
300		31, [1] s. : \b fot. ; \c 21 cm.
504		Kompozycje Karola Szymanowskiego s. 26-29.

Nazwa instytucji sprawczej występuje zazwyczaj u góry strony tytułowej; podejmuje ona inicjatywę wydania książki oraz sprawuje nadzór merytoryczny nad tym procesem, często pełniąc także rolę wydawcy. Nazwy ciał zbiorowych występujących w opisie bibliograficznym jako instytucje sprawcze można podawać w kolejnym oznaczeniu odpowiedzialności lub w strefie uwag. Wymienia się najwyżej trzy nazwy; jeżeli nazw jest więcej, podaje się pierwszą i skrót [et al.]. Biblioteki współtworzące katalog centralny NUKAT zdecydowały, że nazwy instytucji sprawczych podaje się w kolejnym oznaczeniu odpowiedzialności, zgodnie z praktyką Biblioteki Narodowej. Biblioteka Narodowa tworzy także hasła dodatkowe zawierające nazwy instytucji sprawczych. Pozostałe biblioteki nie mają takiego obowiązku, ale mogą utworzyć hasło

dotkowe, jeżeli dokument może być poszukiwany pod tą nazwą.

W przedstawionym powyżej przykładzie nazwa instytucji sprawczej występuje w kolejnym oznaczeniu odpowiedzialności, po nazwie autora. Nie utworzono hasła dodatkowego, zgodnie z przyjętym ustaleniem.

PRZYKŁAD 2

100	1	Król, Mirosław.
245	00	Dziecko a biblioteka : \b zestawienie bibliograficzne / \c [oprac. Mirosław Król] ; Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach. Dział Informacyjno-Bibliograficzny.
260		Kielce : \b WBP. DI-B, \c 1994.
300		38 s. ; \c 21 cm
710	2	Wojewódzka Biblioteka Publiczna (Kielce). Dział Informacyjno-Bibliograficzny.

Przykład dotyczy opisu bibliografii; nazwa autora zestawienia bibliograficznego stanowi hasło główne rekordu w polu 100.

Nazwa instytucji sprawczej występuje u góry strony tytułowej; pełni ona jednocześnie funkcję wydawcy. Nazwę przejęto do kolejnego oznaczenia odpowiedzialności w formie podanej w książce; nazwę ciała nadrzędnego oddzielono od nazwy ciała podrzędnego kropką. Nazwa ta występuje także w formie skróconej w strefie adresu wydawniczego (pole 260). Osoba tworząca rekord bibliograficzny uznała, że ciało zbiorowe pełniło ważną rolę w powstaniu książki i może być ona poszukiwana pod tą nazwą, dlatego utworzono hasło dodatkowe w polu 710.

b) nazwę ciała zbiorowego występującego w opisie bibliograficznym, jeżeli dane ciało zbiorowe pełniło w wydaniu

dokumentu rolę uznaną za ważną i może on być poszukiwany pod tą nazwą;

PRZYKŁAD 3

100	1	Kempiak, Ryszard \d (1959-).
245	00	Wiara w Jezusa Chrystusa na podstawie listu św. Pawła do Galatów : \b studium egzegetyczno-teologiczne / \c Ryszard Kempiak.
260		Kraków : \b [Kuria Metropolitalna Krakowska], \c 1993.
300		241, [3] s. ; \c 20 cm.
502		Praca doktorska. Papieska Akademia Teologiczna, Kraków, 1992.
504		Bibliogr. s. 11-22.
546		Streszcz. wł.
710	2	Papieska Akademia Teologiczna.

Kolejny przykład dotyczy opisu dysertacji. Nazwa instytucji nadającej stopień naukowy występuje w strefie uwag (pole 502 – uwaga dotycząca dysertacji), podano ją także w polu 710 jako hasło dodatkowe.

c) nazwę ciała zbiorowego, któremu towarzyszy określenie rodzaju współpracy, np.: tłumacz, redaktor, ilustrator.

PRZYKŁAD 4

020		8373540334
100	1	Louf, André \d (1929-).
245	00	Pokora i posłuszeństwo / \c André Louf ; przekł. Benedyktyni tynieccy.
246	1	\i Tyt. oryg.: \a Demut und Gehorsam
260		Kraków : \b Tyniec - Wydaw. Benedyktynów, \c 2003.
300		64 s. ; \c 18 cm.
440	0	Z Tradycji Mniszej \x 0867-7050 \v 29

710 2 Benedyktynskie Opactwo Świętych
Apostołów Piotra i Pawła (Tyniec).

Biblioteki współpracujące ustaliły zasady podawania w opisie bibliograficznym nazw osób będących współtwórcami książki oraz zasady tworzenia haseł dodatkowych dla tych osób. Dotychczas nie przygotowano szczegółowych ustaleń dotyczących ciała zbiorowego w roli współtwórcy. Bibliotekarze w takich przypadkach na ogół stosują rozwiązania przyjęte dla nazwy osobowej.⁵

Powyższy przykład dotyczy opisu książki, która została przetłumaczona przez zespół osób występujący pod nazwą ciała zbiorowego. Tę nazwę podano w drugim oznaczeniu odpowiedzialności z określeniem rodzaju współpracy oraz jako hasło dodatkowe w polu 710; hasłu dodatkowemu nie towarzyszy w podpolu \e określenie rodzaju współpracy „Tł.”.

PRZYKŁAD 5

100	1	Sójka-Leszczyńska, Anna.
245	00	Przygoda w górach / \c [tekst Anna Sójka ; il. Pracownia Plastyczna Wydawnictwa PIK, Warszawa].
260		Poznań : \b Wydaw. Podosiedlik- Raniowski i S-ka, \c cop. 2000.
300		[8] s. : \b il. ; \c 16 cm.
440	0	Książki Szczęśliwego Dzieciństwa
440	0	Reksio
500		Dane wydawnicze na 3 s. okł.
710	2	Wydawnictwo PIK. \b Pracownia Plastyczna.

⁵ Nazwy tłumaczy podaje się w oznaczeniu odpowiedzialności, jeżeli występują: na stronie tytułowej, w innych preliminariach (strona redakcyjna, karty przedtytułowe), na okładce, w metryce książki. Wymienia się najwyżej trzy nazwy; jeżeli jest ich więcej, to pierwszą i skrót [et al.]. Hasła dodatkowe tworzy się dla wszystkich nazw wymienionych w pierwszej strefie.

Książka zawiera wiele ilustracji, dlatego w oznaczeniu odpowiedzialności podano nazwę ciała zbiorowego, które je wykonało i utworzono hasło dodatkowe w polu 710.

Hasło zawierające nazwę imprezy

Pod hasłem korporatywnym opisuje się także dokumenty będące rezultatem zbiorowej działalności związanej z imprezą, pod warunkiem, że impreza ma własną nazwę w pełni ją identyfikującą. Przykładami takich dokumentów są: referaty wygłoszone na konferencji, abstrakty, program oraz sprawozdanie.

Terminem impreza obejmuje się mające własną nazwę konferencje, sympozja, spotkania, kongresy, festiwale, targi, wystawy, sobory, synody itp.

Impreza nie posiada własnej wyróżniającej nazwy, jeżeli w wydawnictwie występuje tylko ogólne określenie typu imprezy, ewentualnie powiązane z nazwą jej organizatora, miejscem jej odbycia lub tytuł książki zawiera temat imprezy nie powiązany składniowo z określeniem typu imprezy.

PRZYKŁAD 1

020		8386865288
245	00	Sakramenty inicjacji w liturgii
i w praktyce duszpasterskiej : \b materiały sympozjum		
zorganizowanego przez Katedrę Liturgiki i Hagiografii Wydziału		
Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego w Kamieniu Śląskim		
w dniach 4-5.11.1996 / \c red.: Rudolf Pierskała, Helmut Jan		
Sobeczko.		
260		Opole : \b UO.WT, \c 1996.
300		186 s. ; \c 23 cm.
490	1	Sympozja / Uniwersytet Opolski. Wydział
Teologiczny ; \v 16		
700	1	Pierskała, Rudolf \d (1959-). \e Red.

700	1	Sobeczko, Helmut Jan \d (1939-). \e Red.
710	2	Uniwersytet Opolski. \b Katedra Liturgiki i Hagiografii.
830	0	Sympozja - Uniwersytet Opolski. Wydział Teologiczny \v 16

Przykład dotyczy opisu książki, której powstanie jest wynikiem odbycia się sympozjum. Na stronie tytułowej podano: tytuł właściwy, który wyraża temat imprezy; ogólne określenie typu imprezy; nazwę organizatora; datę i miejsce odbycia się sympozjum. Jednakże, zgodnie z Polską Normą i przyjętymi zasadami ujednociania nazw imprez, impreza ta nie posiada wyróżniającej nazwy i w rekordzie bibliograficznym nie występuje hasło korporatywne zawierające jej nazwę.⁶

W polu 710 podano w formie ujednoczonej nazwę organizatora imprezy. Współpracujące biblioteki zdecydowały, że nazwy organizatorów przejmują się do pierwszej strefy opisu bibliograficznego, jeżeli występują na stronie tytułowej i ich funkcja została wyraźnie określona przez odpowiednie wyrażenie, np. „organizator”, „zorganizowane przez”. W oznaczeniu odpowiedzialności wymienia się najwyżej trzech organizatorów; jeżeli jest ich więcej podaje się nazwę występującą na pierwszym miejscu i skrót [et al.]. Hasła dodatkowe sporządza się dla wszystkich organizatorów występujących w oznaczeniu odpowiedzialności; hasłom tym nie towarzyszy określenie rodzaju współpracy w podpolu \e.

PRZYKŁAD 2

245 00 Wybrane problemy polskiej oświaty
i pedagogiki : \b (w latach 1918-1992) : materiały z konferencji
naukowej "Myśl pedagogiczna i psychologiczna w Polsce

⁶ *Hasło osobowe, korporatywne, tytułowe.* Praca zbiorowa pod red. M. Lenartowicz i A. Paluszkiwicz. Warszawa, 1999.

Odrodzonej", Częstochowa, 5-6 czerwca 1992 / \c red. Zenon Jasiński, Jerzy Mizgalski.

260		Częstochowa : \b Wyższa Szkoła Pedagogiczna. Instytut Pedagogiki i Psychologii, \c 1992.
300		336 s. ; \c 21 cm.
504		Bibliogr. s. 99-100, 152-153, 246-247.
546		Tekst część. tł. z czes.
700	1	Jasiński, Zenon. \e Red.
700	1	Mizgalski, Jerzy. \e Red.

Do pierwszej strefy opisu bibliograficznego przejęto m.in. tytuł właściwy książki, ogólne określenie rodzaju imprezy oraz jej temat ujęty w cudzysłów. W tym przypadku impreza także nie posiada wyróżniającej nazwy, ponieważ ogólne określenie imprezy nie jest wystarczająco powiązane z tematem np. przez wyrażenie typu: na temat, z okazji, pod nazwą. W rekordzie bibliograficznym nie występuje hasło korporatywne.

Hasło główne

Nazwę imprezy podaje się w hasle głównym (pole 111), jeżeli identyfikująca ją nazwa występuje w pierwszej strefie opisu bibliograficznego.

PRZYKŁAD 1

111 2 Konferencja Naukowa nt. "Problemy geografii komunikacji w warunkach transformacji ustrojowej w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej" \d (1994 ; \c Szczecin).

245 00 Konferencja naukowa nt. "Problemy geografii komunikacji w warunkach transformacji ustrojowej w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej" / \c [red. nauk. Bronisław Dziedziul] ; Uniwersytet Szczeciński. Wydział Transportu i Łączności.

260 Szczecin : \b US. WTiŁ : \b Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, \c 1994.

300		89 s. : \b mapy, 2 wykr. ; \c 24 cm.
504		Bibliogr. przy ref.
546		Streszcz. ang., tekst częśc. czes.
700	1	Dziedziul, Bronisław \d (1934-1997).

\e Red.

Tytuł właściwy książki jest jednocześnie nazwą imprezy w pełni ją identyfikującą. Nazwa ta w formie ujednoczonej stanowi hasło główne w polu 111.

PRZYKŁAD 2

111	2	Dni Modlitw Ruchu Kultury Chrześcijańskiej "Odrodzenie" \n (35 ; \d 1991 ; \c Częstochowa).
245	00	Materiały XXXV Dni Modlitw Ruchu Kultury Chrześcijańskiej "Odrodzenie" na Jasnej Górze, 6-8 września 1991 r. / \c [oprac. red. Krystyna Tokarżówna ; z taśm magnetofonowych teksty spisał Aleksander Kruszelnicki].
260		Poznań : \b Hlondianum, \c 1992.
300		97 s. ; \c 20 cm.
490	0	[Homilie i Konferencje] ; \v z. 10
700	1	Tokarżówna, Krystyna \d (1927-). \e Red.
700	1	Kruszelnicki, Aleksander. \e Oprac.

Wyróżniająca nazwa imprezy wchodzi w skład tytułu właściwego, hasło główne zawiera jej ujednoczoną nazwę.

PRZYKŁAD 3

111	2	Konferencja Sozologiczna \n (4 ; \d 1993 ; \c Poznań).
245	00	Problemy ujmowania i ochrony wód podziemnych : \b IV Konferencja Sozologiczna, Poznań 18. XI 1993 : praca zbiorowa / \c pod red. Janusza Skoczylasa ; Polskie Towarzystwo Geologiczne, Instytut Geologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
260		Warszawa : \b IG UAM, \c 1993.

300		167 s. : \b mapy, pl., rys., wyk. ; \c 24
cm.		
504		Bibliogr. przy rozdz.
700	1	Skoczylas, Janusz. \e Red.

Wyróżniająca nazwa imprezy została podana w dodatku do tytułu; także w tym przypadku jej nazwa stanowi hasło główne.

Hasło dodatkowe

a) Hasło dodatkowe w polu 711 należy sporządzać, aby podać:

- nazwę drugiej i trzeciej imprezy, jeżeli w hasle głównym podano nazwę imprezy uznanej za najważniejszą, a wszystkich nazw jest nie więcej niż trzy;

- nazwę drugiej i trzeciej imprezy, jeżeli w hasle głównym podano nazwę imprezy wymienionej na pierwszym miejscu, a wszystkich nazw jest nie więcej niż trzy;

- nazwę imprezy wymienionej na pierwszym miejscu, jeżeli imprez jest więcej niż trzy i żadna nie została uznana za najważniejszą.

PRZYKŁAD 1

111	2	Konferencja Ekonometryczna \n (28 ; \d 1994 ; \c Katowice, etc.).
245	00	Ekonometria : \b materiały z XXVIII Konferencji Ekonometrycznej i X Seminarium Naukowego im. Zbigniewa Pawłowskiego, Katowice – Kraków - Wrocław / \c [red. Jadwiga Popławska-Mszyca].
260		Katowice : \b AE, \c 1994.
300		115 s. : \b rys., wyk. ; \c 25 cm.
490	1	Prace Naukowe / Akademia Ekonomiczna im. Karola Adamieckiego
504		Bibliogr. przy ref.

700	1	Popławska-Mszycza, Jadwiga. \e Red.
711	2	Seminarium Naukowe im. Zbigniewa Pawłowskiego \n (10 ; \d1994 ; \c Katowice).
830	0	Prace Naukowe - Akademia Ekonomiczna im. K. Adamieckiego

Książka zawiera materiały z dwóch imprez, których wyróżniające nazwy podano w dodatku do tytułu. Hasło główne rekordu w polu 111 stanowi nazwa imprezy wymienionej na pierwszym miejscu; w hasle dodatkowym podano nazwę drugiej imprezy.

b) Hasło dodatkowe można sporządzić, jeżeli dokument może być poszukiwany pod nazwą imprezy.

PRZYKŁAD 2

245	00	Kultura i oświata wsi / \c pod red. Andrzeja Meissnera.
260		Rzeszów : \b Wydaw. Wyższej Szkoły Pedagogicznej, \c 1996.
300		327 s. ; \c 24 cm.
490	1	Chłopi, naród, kultura / kom. red. Józef R. Szaflik (przewodn.) [et al.] ; \v t. 4
500		Materiały sekcji IV, I Kongresu Historyków Wsi i Ruchu Ludowego, 1-3 czerwca 1995 r. w Rzeszowie.
504		Bibliogr. s. 108-110.
700	1	Meissner, Andrzej \d (1937-). \e Red.
700	1	Szaflik, Józef Ryszard \d (1930-). \e Red.
711	2	Kongres Historyków Wsi i Ruchu Ludowego \n (1 ; \d 1995 ; \c Rzeszów).
830	0	Chłopi, naród, kultura \v t. 4

Materiały z konferencji wydano jako książkę wielotomową (przykład dotyczy jednego tomu). Wyróżniająca nazwa imprezy została wymieniona tylko we wstępie, dlatego podano ją w strefie

uwag (pole 500 – uwaga ogólna) oraz utworzono hasło dodatkowe w polu 711.

PRZYKŁAD 3

100	1	Wosiek, Barbara \c (fizyka).
245	00	Particle production and fluctuations in 158 GeV/n Pb collisions with nuclear targets : \b presented at the XXV th Int. Symp. on Multiparticle Dynamics, Stará Lesná (Slovakia), September 12-16, 1995 / \c Barbara Wosiek and the KLMM collab. M. L. Cherry [et al.].
260		Kraków : \b IFJ, \c 1995.
300		10 s. : \b rys., wyk. ; \c 30 cm.
490	1	Report / Instytut Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego (Kraków) ; \v no 1707/PH
500		Opis wg. okł.
504		Bibliogr. s. 10.
700	1	Cherry, Mike L.
711	2	International Symposium on Multiparticle Dynamics \n (25 ; \d 1995 ; \c Stará Lesná).
830	0	Raport - Instytut Fizyki Jądrowej im. Henryka Niewodniczańskiego (Kraków) \v 1707/PH

Przykład dotyczy książki zawierającej jeden referat wygłoszony na sympozjum, którego wyróżniającą nazwę podano w przypisie u dołu okładki. Hasło główne rekordu stanowi wyróżniona nazwa autorki referatu. Hasło dodatkowe w polu 711 zawiera nazwę sympozjum w formie ujednocionej.

Prace współwydane

Termin „prace współwydane” pojawił się po raz pierwszy w Polskiej Normie PN-N-01152-1:1982 [3.1.6]; wcześniej stosowano określenia „utwór współwydany” lub „dzieło współwydane”. Pod tym ostatnim określeniem w *Encyklopedii współczesnego bibliotekarstwa* [s. 118] znajduje się najpełniejsza definicja prac współwydanych: „D[zieło] współwydane, utwór

opublikowany razem z innym jako jedna całość wydawnicza bez wspólnej karty tytułowej albo opatrzony taką kartą, wymieniającą poszczególne pozycje”.

Zasadniczym czynnikiem decydującym o sposobie opisu prac współwydanych jest tytuł wspólny, jakim zostały opatrzone, lub jego brak. Poniżej zamieszczono przykłady opisów prac współwydanych, którym nie nadano tytułu wspólnego; w praktyce bibliotekarskiej ten rodzaj prac współwydanych spotyka się najczęściej. W tym przypadku hasłem głównym rekordu jest hasło właściwe dla pracy wymienionej w opisie bibliograficznym na pierwszym miejscu.

PRZYKŁAD 1

020		8385599606
111	2	Konferencja Naukowa Polskiej Grupy Roboczej Mukowiscydozy \n (4 ; \d 1994 ; \c Poznań).
245	00	IV Konferencja Naukowa Polskiej Grupy Roboczej Mukowiscydozy, [Poznań 20-21.10.1994 r.]. \b VIII Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Polskiego Towarzystwa Walki z Mukowiscydozą, [Kiekrz 22-23.10.1994 r.] : programy / \c IV Klinika Chorób Dzieci Instytutu Pediatrii Akademii Medycznej im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu.
260		Poznań : \b Sorus, \c 1994.
300		30 s. ; \c 23 cm.
711	2	Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Polskiego Towarzystwa Walki z Mukowiscydozą \n (8 ; \d 1994 ; \c Kiekrz). \t VIII Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Polskiego Towarzystwa Walki z Mukowiscydozą
710	2	Akademia Medyczna im. Karola Marcinkowskiego (Poznań). \b Instytut Pediatrii. \b IV Klinika Chorób Dzieci.

Książka zawiera programy dwóch imprez, których wyróżniające nazwy występują na stronie tytułowej. Nazwy imprez są równocześnie tytułami właściwymi prac współwydanych. Wymieniono je w pierwszej strefie opisu

oddzielając kropką. W polu 111 podano hasło główne właściwe dla pierwszej pracy. Hasło dodatkowe w polu 711 zawiera nazwę odpowiedniego ciała zbiorowego i tytuł.

PRZYKŁAD 2

110	2	Tertius Ordo Regularis Sancti Francisci.
245	00	Reguła III Zakonu Regularnego Św. Franciszka i Konstytucje Zgromadzenia Małych Sióstr Niepokalanego Serca Maryi (Honoratek).
260		Częstochowa : \b [s. n.], \c 1988.
300		142, [1] s. ; \c 18 cm.
710	12	Congregatio Parvarum Sororum Immaculati Cordis Mariae. \t Konstytucje Zgromadzenia Małych Sióstr Niepokalanego Serca Maryi (Honoratek)

Książka zawiera dwa oficjalne dokumenty, których tytuły podano na stronie tytułowej. Pierwszy z nich jest zbiorem norm postępowania dla zakonników. Nazwa zakonu, dla którego założyciel ułożył regułę, występuje jako hasło główne w polu 110. Drugi dokument zawiera konstytucje obowiązujące w zakonie Honoratek. Hasło dodatkowe w polu 710 składa się z hasła korporatywnego i tytułu właściwego drugiego dokumentu.

PRZYKŁAD 3

100	1	Wolski, Józef \d (1910-).
245	00	Dzieje i upadek imperium Seleucydów / \c Józef Wolski.
501		Współwyd.: Seleucydzi i kultura ich epoki / Marek Olbrycht. Katalog monet Seleucydów w Muzeum Narodowym w Krakowie / Jarosław Bodzek.
700	12	Olbrycht, Marek \$c (historia kultury). \t Seleucydzi i kultura ich epoki
700	1	Bodzek, Jarosław.
710	22	Muzeum Narodowe (Kraków). \t Katalog monet Seleucydów w Muzeum Narodowym w Krakowie

Kolejny przykład dotyczy książki zawierającej trzy prace współwydane; każda z prac posiada własną kartę tytułową. W polu 245 podano dane przejęte ze strony tytułowej pierwszej pracy. Pole 100 zawiera ujednoczoną nazwę jej autora. W polu 501 (uwaga dotycząca prac współwydanych) podano dane przejęte z pozostałych stron tytułowych. Sporządzono dwa hasła dodatkowe. W polu 700 występuje hasło osobowe, właściwe dla drugiej pracy, oraz tytuł. Trzecia praca jest katalogiem monet przechowywanych w Muzeum Narodowym w Krakowie. Hasłem właściwym dla katalogu zbiorów jest hasło korporatywne, dlatego tytuł ostatniej pracy współwydanej jest poprzedzony nazwą ciała zbiorowego w polu 710.